

PIRMAS SKYRIUS

— *Damfrisas, Škotija* —

Kai Rosas Makleodas paspaudė gaiduką ir nupylė fazaną, net neįtarė, kad nužudė save. Ir milijardus kitų.

Vėsią, drėgną, paskutinę, kaip vėliau paaiškės, paskutinių savo gyvenimo metų dieną Rosas medžiojo su broliu ir pusbroliu, žengė per traškančią apšarmojuosią žolę po nuskalbtu mėlynu dangumi. Jis jautėsi sveikas ir žvalus šešiasdešimt ketverių metų vyras, kuris tris kartus per savaitę užsuka į sporto klubą ir aistringai žaidžia golfą (tą puikiai atspindi jo handicapas — 9).

Kartu su dvyniu broliu Robu jie įkūrė ir sėkmingai tebevadovauja prekybos įmonei, įsitvirtinusiai Niujorke ir Londone. Roso žmona, su kuria juodu kartu jau trisdešimt devyneri metai, ir brolio bei pusbrolio Hju žmonos liko namie, jaukioje seno ūkio trobos šilumoje. Ten, akmeniniuose židiniuose, traška ugnis, visada verda katiliukas. Moterys nutarė virti, kepti ir kitaip ruošti Naujųjų metų sutiktuvėms.

Jos mielai išsisuko nuo žygio per laukus su guminiiais auliniais.

Makleodo ūkis, tėvo perduodamas sūnui jau daugiau kaip du šimtus metų, aprėpė per aštuoniasdešimt hektarų. Hju mėgo jį beveik taip pat, kaip mylėjo savo žmoną, vaikus ir vaikaičius. Toli rytuose iš vieno lauko buvo matyti dunksantys kalnai, o ne per toliausiai į vakarus bangavo Airijos jūra.

Broliai ir jų šeimos dažnai keliaudavo kartu, bet labiausiai buvo laukiama ši kasmetė kelionė į ūkį. Vaikystės vasaromis jie čia praleisdavo mažiausiai mėnesį, lakstydavo po laukus su Hju ir jo

broliu Dankanu, dabar jau amžiną atilsį, nes pasirinko kario gyvenimą. Rosas su Robu, miesto vaikai, mielai imdavosi dėdės Džeimio ir tetos Besės paskirtų ūkio darbų. Išmoko žvejoti, medžioti, lesinti vištas, rinkti kiaušinius. Pėsti ir raiti išnaršydavo visus apylinkės laukus ir miškus.

Dažnai tamsią naktį išsmukdavo iš namų ir traukdavo į tą patį lauką, kur stovi dabar, slapta susitikti ar kviesti dvasias nedideliame iš akmenų sudėtame rate, vietinių vadinamame *sgiath de solas*, šviesos skydu.

Jiems nėkart nepavyko nieko iškviesti, nepasisekė ir aptikti pamėklių ar fėjų, kurios, žinojo berniukai, klaidžioja po miškus. Vieną vidurnaktį, kai net oras buvo sulaikęs kvapą, Rosas prisiekinėjo jautės kažką tamsaus, girdėjęs sparnų šlamėjimą, netgi užuodęs koktų nasrų tvaiką.

Jautė — prisiekinėjo toliau — jog tas kvapas padvelkė į jį.

Supanikavęs paauglys bėgdamas iš akmenų rato pargriuvo ir į riedulį nusidrėskė delną.

Vienas kraujo lašas kaptelėjo ant žemės.

Net po daugelio metų jie vis pasijuokdavo ir patraukdavo Rosą per dantį dėl tos nakties, brangino prisiminimus.

Suaugę kasmet atsiveždavo į ūkį savo žmonas, vėliau ir vaikus per Kalėdas ir išvažiuodavo sausio antrą.

Jų sūnūs su savo žmonomis išvyko į Londoną tik šį rytą, nes ketino sutikti Naujuosius su draugais ir dar kelias dienas tvarkyti verslo reikalus. Tik Roso duktė Keitė, jau septintą mėnesį nešiojanti savo dvynius, buvo pasilikusi Niujorke.

Keitė planavo pasikviesti sugrįžusius tėvus vakarienės, deja, tam nebuvo lemta įvykti.

Tačiau tą gaivią paskutinę metų dieną Rosas Makleodas jautėsi stiprus ir laimingas kaip vaikystėje. Nustebo, kad prie akmenų rato nugara nusirito šiurpas, o virš jo suko ratus varnai ir kranksėjo. Ro-

sas nusipurtė. Kaip tik tada į orą šovė fazanas, sumirgo ryški dėmė blyškiame danguje.

Jis pakėlė prie peties dvylikto kalibro šratinį, kurį dėdė padovanojo per šešioliktąjį gimtadienį, ir vamzdžiu ėmė sekti taikinį.

Gali būti, kad delną, kurį nusidrėskė į akmenį daugiau kaip prieš penkis dešimtmečius, staiga sugėlė, sumaudė.

Bet vis dėlto...

Rosas nuspaudė gaiduką.

Ore driokstelėjus šūviui varnos sukrankė, bet neišsisklaidė. Netgi viena atsiskyrė nuo būrio, tarsi ketindama nukniaukti medžiotojo laimikį. Vienas iš vyrų nusijuokė, kai šovęs žemyn paukštis susidūrė su krintančiu fazanu.

Negyvas paukštis žnektelėjo į akmeninio rato centrą. Jo kraujas nudažė įšalusią žemę.

Robas suspaudė Rosui petį, ir visi trys vyrai plačiai nusišypsojo, kai vienas iš linksimų Hju labradorų nurisnojo atnešti paukščio.

— Matei tą išprotėjusią varną?

Purtydamas galvą Rosas ir vėl nusijuokė:

— Nepavyko paskanauti fazano.

— O mes pavakarieniausim, — tarė Hju. — Turim po tris kiekvienam, galėsime kelti puotą.

Vyrai susirinko savo paukščius, o Robas išsitraukė asmenukų lazda iš kišenės.

— Visada pasiruošęs.

Taigi jie — trys vyrai paraudusiais nuo šalčio skruostais, žibančiomis mėlynomis Makleodų akimis — papozavo nuotraukai ir susiruošė maloniam žygiui atgal į trobą.

Už jų paukščio kraujas lyg pakaitintas ugnies gėrėsi į sušalusią žemę. Ir pulsavo, kai sniego plutelė plonėjo, trūkinėjo.

Jie, sėkmingi medžiokliai, žygiavo pro švelnaus vėjelio šiūruojamus žieminių miežių laukus, pro besiganančias avis ant kalvelės. Viena iš karvių, kurias Hju augino mėšai, tingiai atrajojo.

Eidamas Rosas patenkintas galvojo, jog yra tikra palaima baigti vienus metus ir pradėti naujus ūkyje su mylimiaisiais žmonėmis.

Iš masyvaus akmeninio namo kaminų virto dūmai. Kai prisitartino, šunys, baigę tarnybos dieną, nukurnėjo į priekį pasivaikyti vienas kito ir pažaisti. Vyrai, gerai žinantys taisykles, patraukė prie mažos pašiūrės.

Hju žmona Milė, ūkininko duktė ir ūkininko žmona, aiškiai suriktavo tvarką, todėl ant suolo, tam tyčia suręsto Hju, visi vyrai sėdo atlikti savo darbo. Šnekėjosi apie šį bei tą — medžioklę, būsimą vakarienę, — kai Rosas pasiėmė aštrias avikirpes žirkles nušnioti fazanui sparnų. Atskyrė juos, kaip dėdė išmokė, kirpdamas arti kūno. Dalis paukščio keliaus į sultinį, o visa kita plastikiniame maiše — į virtuvę. Kas liko, sukišta į trečią maišą išmesti.

Robas pakėlė nukirstą galvą, sukvakėjo. Žvilgtelėjęs per petį Rosas nenorom nusijuokė. Jis persidūrė nykštį į lūžusį paukščio kaulą.

— Šūdas, — sumurmėjo, smiliumi užspausdamas varvantį kraują.

— Tss, juk žinai, kad reikia būti atsargiam, — burbtelėjo Hju.

— Taip, taip. Pats kvailas, — atsiliepė Rosas. Jam lupant odą paukščio kraujas mišo su jo paties.

Baigę doroti laimikį jie nuplovė paukščius, prisileidę iš šulinio ledinio vandens, ir nunešė į namą pro erdvią virtuvę, pritvinkusią kepinų kvapų ir židinyje plevenančios ugnelės šilumos. Ten jau buvo susirinkusios moterys.

Koks jaukus, koks mielas gyvas paveikslas, gnybtelėjo širdį Rosui. Jis paguldė paukščius ant plačios virtuvės salos ir sukdamasis čiupo į glėbį žmonelę; o ji nusijuokė.

— „Medžioklių sugrįžimas“, — Endžė skambiai pakštelėjo jam į lūpas.

Hju žmona Milė, viršugalvyje sumezgusi raudonų garbanotų plaukų kuodą, patenkinta linktelėjo.

— Užteks iškelti puotai ir dar nusinešti į vakarėlį. Gal išsi-
kepkim pyragų su fazaniena ir graikiniais riešutais? Kiek pamenu,
Robi, tau jie labai patinka.

Jis išsišiepė, plekšnodamas virš diržo nukarusį pilvą.

— Galbūt reikėtų nupilti dar porą, kad užtektų ir viskam kit-
kam?

Robo žmona Džeinė pagręžiojo pirštu jo pilvą.

— Kad jau ketini prisikimšti vėdarą, pristatysim tave prie
darbo.

— Tai jau taip, — sutiko Milė. — Hju, jūs su vaikiniais vakarė-
liui ištraukite į didžiąją svetainę ilgąjį stalą ir užtieskite mano ma-
mos nėrinių staltiese. Noriu, kad sustatytumėte gražiausias žvakides.
Ir iš sandėliuko atneškite dar kėdžių, kad būtų visiems susėsti.

— Vos tik sustatysime, tu užsimanysi vėl jas išnešti.

— Tai geriau jau negaiškite.

Trindama delnus Milė nužvelgė paukščius ir paragino:

— Gerai, damos, varykim vyrus lauk ir pačios imkimės darbo.

Laiminga giminė surengė puotą, valgė apelsiniais kimštus fa-
zanus su peletrūnais, obuoliais, svogūnėliais ir šalavijais, keptus
morkų, bulvių ir pomidorų patale. Užsigardžiavo žirneliais ir gera
tamsia duona iš krosnies, užtepta kaimišku sviestu.

Gerai draugai, seni bičiuliai ir šeimos nariai mėgavosi pasku-
tine metų vakariene su dviem „Cristal“ buteliais, kuriuos Rosas su
Endže šia proga atsigabeno iš Niujorko.

Kai visi sutvarkė stalą po vakarienės ir suplovė indus, mėgau-
damiesi žioruojančia šviesa ir laukdami naujametinio vakarėlio, už
langų vėjas nešiojo lengvas, purias snaiges.

Buvo uždegtos žvakės, suspragsėjo malkos židinyje, ant stalo
atnešta dar daugiau maisto — dvi dienas ruošto. Pastatyta vyno,
viskio ir šampano. Tradicinių likerių su paplotėliais, hagioais ir sū-
riais Naujųjų metų sutiktuvėms — škotieškomis *Hogmanay* — at-
švęsti.

Kai kurie kaimynai ir draugai užsuko anksti, nelaukę vidurnakčio, atėjo pavalgyti, išgerti ir apsikeisti paskalomis, patrepsėti į dūdmaišių ir smuikų muzikos taktą. Kai senas laikrodis ant sienos ėmė mušti vidurnaktį, namas skendo šurmulyje, dainose ir draugystėje.

Senieji metai su paskutiniu dūžiu pragaišo, o Naujieji sutikti tostais, bučiniais ir sutartinai traukiama „Auld Lang Syne“ daina. Rosas viską jausmingai priėmė į širdį, pašonėje jausdamas Endžę, susikabinęs su broliu už parankių.

Kai dainą baigus buvo pakeltos taurės, plačiai atsilapojo lauko durys.

— Pirmas svečias! — kažkas suriko.

Rosas stebėjo duris, tikėdamasis kurio nors iš Freizerio berniukų arba Delrojaus Magruderio. Gero būdo tamsiaplaukio, kaip reikalavo tradicija. Pirmasis įžengęs į namus Naujaisiais metais turėjo atnešti laimę.

Bet per slenkstį įsiveržė tik vėjas, purios snaigės ir gili kaimo tamsa.

Kadangi stovėjo arčiausiai, Rosas pats išėjo pro duris, apsidairė. Kūnu nubėgo šurpas, kurį jis priskyrė vėjo gūsiui, keistai, tarsi užlaikytai tylai vėjuotą dieną.

Oras, sulaikęs kvapą.

Ar ten ne sparnų šlamesys, ilgas šešėlis — tamsa ant tamsos?

Suvirpėjęs Rosas Makleodas, vyras, kuris daugiau nebesimėgus puota ir nesutiks kitų Naujųjų metų, grįžo į trobą ir taip tapo pirmuoju svečiu Naujaisiais metais.

— Tikriausiai neužšoviau skląščio, — pasakė uždarydamas duris.

Vis dar žvarbdamas jis priėjo prie židinio, atkišo delnus prie ugnies. Prie ugniakuro sėdėjo senutė, varžiai apsimuturiavusi skara, parėmusi lazdelę į krėslą. Jis pažinojo ją — jaunojo Freizerio berniukų prosenelė.

— Gal išgersite viskio, ponio Freizer?

Ji ištiesė ploną, dėmėtą nuo senatvės plaštaką ir stebėtinai tvirtai įsikibo jam į ranką. Tamsios akys susmigo į jo.

— Tai buvo parašyta taip seniai, kad dauguma pamiršo.

— Kas parašyta?

— *Tuatha de Danann** kraujas suskaldys skydą, suplėšys au-deklą. Taigi ateina pabaiga, sielvartas, kova ir baimė — pradžia ir šviesa. Niekada nemaniau, kad to sulauksiu.

Rosas švelniai, atlaidžiai suėmė moters plaštaką. Kai kas, žinojo, vadina ją keistuole. Kiti kalbėjo, kad jai trūksta vieno šulo. Bet šaltis vėl smigtelėjo it ledo kirtiklis stuburo apačioje.

— Viskas prasidės nuo tavęs, protėvių vaike.

Jos akys aptemo, balsas prikimo, ir Roso nugara vėl nubėgo šiuurpas.

— Taigi dabar tarp laikų pradžios ir pabaigos kyla iš ilgo snaudulio galia — tamsi ir šviesi. Dabar tarp jų užverda kruvinas mūšis. Plyksint žaibams, gimdymo spazmų lydima ateis Toji, kuri valdys kalaviją. Ir bus daug kapų, tavasis pirmas. Karas bus ilgas, aukoms nebus galo.

Tada senutės akys vėl nuskaidrėjo, balsas suplonėjo ir gailėstis nuslinko veidu.

— Niekas dėl to nekaltas, o palaiminimai ateis, kai vėl atsigaus šešėlyje tūnojusi magija. Po ašarų sulauksim ir džiaugsmo.

Atsidususi senutė spustelėjo jam ranką.

— Išgersiu viskio, ačiū.

— Žinoma.

Rosas įtikinėjo save, kad būtų paika išsigąsti nerišlaus moteriškės veblenimo, jos veriančio žvilgsnio, bet prieš kliūstelėdamas senutei gėrimo dėl ramybės turėjo įsipilti ir sau.

* *Tuatha de Danann* — sen. airių ir škotų mitologijos dievai, turintys antgamiškų savybių, užsiimantys magija ir burtais. (*Čia ir toliau — vertėjos pastabos.*)

Kambarys nekantriai suošė pasigirdus garsiam beldimui. Hju atidarė duris, ir vienas iš Freizerio berniukų — Rosas negalėjo pasakyti kuris — pasitiktas plojimais ir pritariamais šūksniais, kai įžengė trobon su plačia šypsena ir kepalu duonos.

Bet laimės metas jau buvo praėjęs.

Tačiau prieš ketvirtą ryto, kai išsiskirstė paskutiniai svečiai, Rosas spėjo pamiršti nerimą. Gal ir išlenkė kiek per daug, bet naktis buvo skirta linksmybėms ir dabar reikėjo tik pasiekti lovą.

Endžė įsmuko šalia jo ir atsiduso. Žinoma, jokiais aplinkybėmis neatsigultų nenusivaliusi makiažo ir nepasitepusi veido naktiniu kremu.

— Laimingų Naujųjų metų, mielas, — sumurmėjo ji.

Tamsoje Rosas apkabino žmoną.

— Laimingų Naujųjų, mažule.

Ir Rosas paniro į sapnus apie kruviną fazaną, kuris nukrinta į akmenų rato vidurį, apie varnas juodomis akimis, sukančias viršum jo tirštu debesiu, pro kurį nesimato saulės. Vilkišką vėjo kauksmą, žvarbų šaltį ir svilinantį karštį. Apie raudas ir dejones, gausmą ir žvangesį, lydintį pro šalį lekiantį laiką.

Ir staigią, siaubingą tylą.

Jis pakirdo gerokai po vidurdienio tvinksinčia galva ir nelinksmu skrandžiu. Kadangi pagirių buvo nusipelnęs, prisivertė atsikelti, nušlitiniuoti į vonią ir žmonos vaistinėlėje susižvejoti aspirino.

Nurijo keturias tabletes, užgėrė dviem stiklinėmis vandens, kad nuramintų peršinčią gerklę. Tada palindo po karštu dušu ir, šiek tiek geriau pasijutęs, apsirengė ir nusileido į apačią.

Rosas nuėjo į virtuvę, kur kiti susirinkę prie stalo kirto kiaušinius, sklindžius ir šoninę su sūriu. Ir maisto kvapas, ne tiek vaizdas, nerangiai krustelėjo skrandį.

— Jis prisikėlė, — šypsodamasi tarė Endžė, tada pakreipusi galvą patyrinėjo vyro veidą, atgal braukdama šviesius plaukus, siekiančius smakrą. — Nekaip atrodo, meiluti.

— Šiek tiek sutrikęs, — pritarė Milė ir atsistūmė nuo stalo. — Sėskis, paruošiu tau gėrimo.

— Imbierinio alaus stiklas jį pagydytų, — rekomendavo Hju. — Pirmas dalykas pagirioms.

— Mes visi vakar šiek tiek padauginome, — pasakė Robas nurydamas arbatos. — Pats jaučiausi netvirtai. Maistas padėjo.

— Kol kas praleisiu, — tarė Rosas, paėmė stiklinę imbierinio alaus iš Milės, sumurmėjo dėkodamas ir ėmė atsargiai siurbčioti. — Ko gero, eisiu pravėdinti galvos. Ir priminti sau, kad esu per senas gerti iki prakeiktos aušros.

— Kalbėk už save, — burbtelėjo Robas ir, nors pats atrodė šį rytą labiau pablyškęs, atsikando sklindžio.

— Aš visada lenksiu tave keturiomis minutėmis.

— Trimis minutėmis ir keturiasdešimt penkiomis sekundėmis.

Rosas įsiavė į botus, užsitempė storą striukę. Prisiminęs perštinčią gerklę, apsuko šaliką apie kaklą, užsimaukšlino kepurę, ir paėmęs Milės pasiūlytą arbatą terminiam puodelyje, išėjo į šaltą, gaivų orą.

Gurkšnodamas stiprų, deginantį gėrimą nužingsniavo tolyn, o netrukus prie jo draugiškai prisigretino ir nuturseno šalia Bilbo, juodas labradoras. Nutaręs, kad jaučiasi geriau, Rosas sukorė nemažą gabalą kelio. Pagirios — bjaurus dalykas, bet jos nesitęsia amžinai. Ir jis neketina praleisti paskutinės dienos Škotijoje rūstaudamas, kad išgėrė per daug viskio su vynu.

Pagirios negali sugadinti gaivinančio pasivaikščiojimo po kaimą su geru šunimi.

Jis atsidūrė tame pačiame lauke, kur medžiodami nupylė paskutinį fazaną. Ėmė artėti prie nedidelio akmenų rato, kur nukrito paukštis.

Ar ten jo kraujas ant pabalusios žemės po sniego plutele? Ar jis juodas?

Rosas nenorėjo eiti arčiau, nenorėjo matyti. Sukdamas šalin išgirdo šiugždesį.

Šuo kimiai suurzgė, ir Rosas atsisuko pasižiūrėti į gale lauko augančių senų išsikraipusių medžių guotą. kažkas ten yra, pagalvojo vėl pašiurpdamas. Girdėjo judant. Girdėjo čiuzant.

Greičiausiai elnias, įtikinėjo save. Elnias arba lapė. O gal koks turistas.

Bet Bilbo iššiepė dantis, šuns plaukai ant sprando pasišiaušė.

— Ei? — šuktelėjo Rosas, bet išgirdo tik šnaresį.

— Vėjas, — pasakė tvirtai, — tiesiog vėjas.

Bet žinojo, kaip žinojo tada vaikystėje, kad ten ne vėjas.

Jis grįžo kelis žingsnius, naršydamas akimis medžius.

— Eime, Bilbo, grįžtam namo.

Ir apsigrėžęs greitai nužingsniavo jausdamas, kaip spaudžia krūtinę. Atsisukęs pamatė, kad šuo vis dar stovi įsispendęs kojomis, pašiaušęs keterą.

— Bilbo! Pas mane! — pliaukštelėjo rankomis Rosas. — Dabar pat!

Šuo pasuko galvą, ir vieną akimirką jo akys atrodė laukinės, fatališkos ir nuožmios. Tada jis pasileido risnoti pas Rosą linksmai lekuodamas.

Makleodas sparčiai nužingsniavo iki pat lauko pakraščio. Uždėjo ranką — ji šiek tiek virpėjo — ant šuns galvos.

— Gerai, mes abu apsikvailinom. Niekam apie tai nepasakosime.

Kai grįžo trobon, galvos skausmas šiek tiek aprimo, o skrandis atsileido tiek, kad įstengė suvalgyti skrebutį su arbata.

Aišku, blogiausia jau praeity, todėl prisėdęs su kitais vyrais žiūrėti rungtynių per televizorių užsnūdo ir sapnavo niūrių sapnų fragmentus.

Pokaičio miegas labai pagelbėjo, o paprastos sriubos dubuo

vakarienei atrodė kaip pergalė. Jis susikrovė savo krepšius, Endžė susipakavo savuosius.

— Šįvakar gulsiu anksčiau, — pasakė jis žmonai. — Jaučiuosi išsunktas.

— Atrodai... sutrikęs.

Endžė uždėjo delną jam ant skruosto.

— Gal turi temperatūros?

— Turbūt būsiu peršalęs.

Linktelėjusi ji nudrožė į vonios kambarį ir pasikuitusi grįžo su dviem ryškiomis žaliomis tabletėmis ir stikline vandens.

— Išgerk ir eik miegoti. Vakarinės tabletės nuo peršalimo, todėl padės ir užmigti.

— Tu apie viską pagalvoji.

Rosas nugurgė jas ir tarė:

— Pasakyk visiems, kad ryte pasimatysim.

— Tik gerai išsimiegok.

Ji apkamšė jį, priversdama nusišypsoti. Pabučiavo jam į kaktą.

— Šiltoka.

— Išmiegosiu.

— Pamatysim.

Iš ryto jis pagalvojo, kad greičiausiai iš tiesų išmiegojo. Negalėjo tvirtinti šimtu procentų — tas bukas, įkyrus galvos skausmas grįžo, be to, paleido vidurius, — bet Rosas prikirto avižinės košės ir išgėrė stiprios kavos.

Paskutinį kartą pasivaikščiojęs ir sukrovęs daiktus į automobilį, išsijudino. Apkabino Milę, apglėbė Hju.

— Atskriskite pavasarį į Niujorką.

— Gal ir atskrisime. Kelias dienas reikalus čia galės prižiūrėti mūsų Džeimis.

— Atsisveikink su juo už mus.

— Būtinai. Jis netrukus turėtų grįžti namo, bet...

— Lėktuvus nelaukia, — tarė Robas apsikabindamas brolių ir atsisveikindamas su šeiminkais.

— O, kaip jūsų pasiilgsiu, — Milė prisitraukė abi moteris. — Saugaus skrydžio, sėkmės.

— Atvykite mūsų aplankyti, — šūktelėjo Endžė, įsėdusi į mašiną. — Myliu jus! — ir pasiuntė oro bučinį, paskutinį kartą išvažiuodama iš Makleodų ūkio.

Jie grąžino automobilį ir užkrėtė nuomos biuro tarnautoją bei verslininką, kuris išsinuomojo jį po jų. Užkrėtė nešiką, pasirūpinusį jų lagaminais, kai davė šiam arbatpinigių. Kol priėjo ir praėjo apsaugą, infekcija pasiekė mažiausiai du tuzinus žmonių.

Dar daugiau pirmosios klasės laukiamajame, kur gėrė kruvinašias meres ir atgaivino atostogų prisiminimus.

— Metas, Džeine, — pasakė Robas, pakilo, viena ranka apkabino, kita paplojo broliui per nugarą, spustelėjo ir pabučiavo į žandą Endžę. — Susimatysim kitą savaitę.

— Pranešk man apie Kolridžo sąskaitą, — priminė jam Rosas.

— Gerai. Iki Londono netoli. Jeigu tau reikės ką nors žinoti, išgirsi nusileidęs Niujorke. Pailsėk lėktuve. Atrodai išblyškęs.

— Ir pats ne geriau.

— Atsigausiu, — atsakė Robas, čiupdamas portfelį viena ranka ir pasaliutuodamas dvyniui broliui kita. — Susitiksim kitoje pusėje, brole.

Robas ir Džeinė Makleodai nuvežė virusą į Londoną. Pakeliui prasilenkė su keleiviais, susiruošusiais į Paryžių, Romą, Frankfurtą, Dubliną ir toliau. Hitrou virusas, vėliau pavadintas Pražūtimi, už-

krėtė keleivius, susiruošusius į Tokiją ir Honkongą, Los Andželą ir Maskvą.

Vairuotojas, vežęs juos į viešbutį, ketverto vaikų tėvas, parsinešė virusą namo ir per pietus pasmerkė visą šeimą.

„Dorčesterio“ viešbučio registratorė džiugiai juos priėmė. Ji džiaugėsi nuoširdžiai. Juk kitą rytą išvyksta visos savaitės atostogų į Biminio salas.

Nusivežė ir Pražūtį.

Tą vakarą, vakarieniaudami su sūnumi ir marčia, su sūnėnu ir jo žmona, Makleodai paskleidė ligą kitiems šeimos nariams ir su dosniais arbatpinigiais įteikė padavėjui.

Tą naktį peršinčią gerklę, nuovargį ir nerimstančius vidurius prirašęs virusui, kuriuo užkrėtė brolis — ir neklydo — Robas išgėrė „NyQuil“, kad geriau miegotų.

Skrisdamas virš Atlanto Rosas mėgino skaityti, bet niekaip neįstengė sutelkti dėmesio. Jis įsijungė muzikos, vildamasis nusnausti. Šalia jo Endžė krutėjo žiūrėdama filmą, romantinę komediją, lengvą ir nerimtą kaip šampanas jos taurėje.

Pusiaukelėje jis pabudo užėjus smarkiam kosulio priepuoliui, Endžė pašoko paglostyti nugaros.

— Atnešiu vandens, — pasiūlė ji, bet jis papurtė galvą iškėlęs ranką.

Nerangiai atsegęs diržą nuskubėjo į tualetą. Įsitvėręs rankomis į praustuvą iškosėjo tirštų geltonų skreplių, kurie, atrodė, lipo iš vargstančių plaučių. Dar nespėjęs atgauti kvapo vėl užsikosėjo.

Į galvą šovė juokingas Ferio Biulerio* pasvarstymas apie plaučių iškosėjimą, paskui Rosas išspjovė dar šiek tiek skreplių ir pavėmė.

Staiga veriantis ūmus spazmas vos davė laiko nuleisti kelnes.

* Veikėjas iš 1986 m. filmo paaugliams „Ferio Biulerio poilsio diena“.

Atrodė, kad iššovė su visais viduriais, veidą išpylė karštas prakaitas. Svaigstančia galva prispaudė delną prie sienos, užmerkė akis ir laukė, kol kūnas brutaliai išsytuštins.

Kai spazmas atsileido ir apėmė svaigulys, panoro pravirkti iš palengvėjimo. Išsekintas apšivalė, išsiskalavo burną burnos skalavimo skysčiu, pašlakstė veidą šaltu vandeniu. Ir pasijuto geriau.

Patyrinėjęs veidą veidrodyje pripažino, kad akys vis dar įdubusios, bet jau atrodo geriau. Nutarė atsikratęs to bjaurybės, kuri kažkur pasigavo.

Kai išėjo iš tualetu, vyresnioji skrydžio palydovė susirūpinusi nužvelgė jį ir paklausė:

— Ar gerai jaučiatės, pone Makleodai?

— Manau, taip.

Kad neatrodytų sutrikęs, pamerkė ir pajuoškavo:

— Per daug hagių.

Moteris mandagiai nusijuokė, nenujausdama, kad nepraėjus septyniasdešimt dviem valandoms pati klaikiai susirgs.

Jis grįžo pas Endžę, atsisėdo prie jos į vietą prie lango.

— Ar viskas gerai, mielasis?

— O taip. Manau, dabar viskas gerai.

Įdėmiai jį patyrinėjusi žmona patrynė ranką.

— Veidas atgauna spalvą. Gal arbatos?

— Galbūt. Gerai.

Rosas gurkšnojo arbatą, atkuto apetitas, todėl pamėgino suvalgyti šiek tiek vištienos su ryžiais. Likus valandai iki leidimosi vėl užėjo kosulio, vėmimo ir diarėjos priepuolis, bet jau silpnėjęs nei pirmasis.

Atsišliejęs į Endžę praėjo munitinę, pasų patikrą, leido jai nustumti lagaminų vežimėlį ten, kur jau laukė jų vairuotojas.

— Sveiki sugrįžę! Leiskite man tuo pasirūpinti, pone Makai.

— Ačiū, Amidai.

— Kaip kelionė?

— Buvo nuostabi, — atsakė Endžė, kai jie brovėsi pro Kenedžio oro uosto minias. — Tik Rosas prastai jaučiasi. Pasigavo kažkokią bacilą.

— Apgailestauju. Kaip įmanydamas greičiau pristatysiu jus namo.

Rosui kelionė namo susiliejo į mirgančią juostą: pro oro uostą iki automobilio, kraunami lagaminai, oro uosto eismas, kelionė į Brukliną, į dailų namą, kur jie užaugino du vaikus.

Jis ir vėl leido Endžėi viskuo pasirūpinti ir mielai rėmėsi į jos ranką ant juosmens, kai prilaikė vesdama laiptais į viršų.

— Tiesiai į lovą su tavimi.

— Nesiginčysiu, bet prieš tai noriu palįsti po dušu. Jaučiuosi... kad man reikia dušo.

Ji padėjo jam nusirengti, Rosas dėl to pajuto plūstelint švelnumo bangą. Priglaudė galvą jai prie krūtinės.

— Ką aš be tavęs daryčiau?

— Tik pamėgink išsiaiškinti.

Duše pasijuto kaip danguje ir patikėjo, jog blogiausia jau praityje. Kai išėjo ir pamatė, kad žmona paklojo lovą ir pastatė ant stalielio butelį vandens, stiklinę imbierinio alaus ir padėjo jo telefoną, dėkingumo ašaros ėmė graužti akis.

Ji spustelėjo mygtuką nuleisti langų žaliuzes.

— Išgerk vandens ar imbierinio alaus, kad netrūktų skysčių. O jeigu ryte nepasijusi geriau, pone, keliausi pas daktarą.

— Jau geriau, — pareiškė jis, bet pakluso ir nugurgęs imbierinio gėrimo palaimingai įlindo į lovą. Endžė apklostė, apkamšė ir pridėjo delną prie kaktos.

— Tu tikrai karščiuoji. Einu atnešiu termometrą.

— Vėliau, — atsakė jis. — Leisk man porą valandų pagulėti.

— Būsiu apačioje.

Rosas užsimerkė ir atsiduso.

— Tik numigti savo lovoje.

Ji nusileido į apačią, ištraukė iš šaldiklio vištienos ir vištos kaulų, kurių buvo prisišaldžiusi, ir pakišo po šaltu vandeniu, kad greičiau atitirptų. Išvirs didelį puodą vištienos sultinio, kuriuo gydydavo viską. Pati irgi pagers, nes jaučiasi nusivariusi nuo kojų ir jau spėjo pati Rosui nematant nuryti porą tablečių nuo peršinės gerklės.

Nėra reikalo jo jaudinti, kai taip prastai jaučiasi. Be to, ji visad buvo tvirtesnė už vyrą, todėl greičiausiai pasveiks rimtai nepasilingojusi.

Kol dirbo, įjungė telefono garsiakalbį ir paskambino dukrai Keitei. Jos smagiai patarškėjo, kol Endžė leido šaltą vandenį ir ruošė sau arbatos.

— Tėtis netoliese? Noriu pasisveikinti.

— Jis miega. Pasigavo kažką per Naujuosius.

— O, ne!

— Nesijaudink. Verdu sultinį. Iki šeštadienio bus sveikas kaip ridikas, kai ateisime vakarienės. Laukiu nesulaukiu, kada pamatysiu judu su Toniu. O, Keite, nupirkau tokių mielių drabužėlių tavo mažyliams! Gerai, daug pripirkau. Turi pamatyti, bet man dabar jau metas, — kalbėti peršinėja gerkle buvo velniškai sunku. — Tai pasimatysim po poros dienų. Tik nesugalvok čia važiuoti, Keite, aišku? Tavo tėtis greičiausiai platina virusą.

— Perduok jam, kad labai tikiuosi, jog greitai pasveiks, ir tegu paskambina man, kai atsikels.

— Gerai. Myliu tave, mieloji.

— Ir aš tave.

Endžė įjungė televizorių virtuvėje, kad palaikytų jai draugiją, ir nutarė, jog vyno taurė suveiks geriau nei arbata. Vištiena, kaulai — į puodą, tada greitai į viršų patikrinti vyro. Nurimusi, nes rado jį tyliai knarkiantį, grįžo skusti bulvių ir morkų, smulkinti salierų.

Ji susitelkė į maisto ruošą, pasidavė linksmam televizoriaus tarškesiui ir atkakliai ignoravo galvos skausmą, kuris ėmė tvenktis

akiduobėse. Jeigu Rosas pasijus geriau — ir tas jį apėmęs karščia-
vimas nuslops — galės nusileisti iš miegamojo į svetainę. Dievaži,
pati persirengs pižamą, nes jaučiasi sumautai, abu patogiai įsitaisys
priešais televizorių ir gers vištienos buljoną.

Moteris toliau dirbo automatiškai: išėmė kaulus, o šiems atida-
vus visus syvus, supjaustė vištieną stambiais gabalais, pridėjo dar-
žovių, žolelių ir prieskonių, šliūkstelėjo savo pačios virto vištienos
sultinio. Tada sumažino ugnį ir užlipo į viršų patikrinti Roso. Neke-
tindama jo žadinti, bet norėdama būti šalia, nuėjo į buvusį dukters
kambarį, kuris tapo atvažiuojančių anūkų kambariu. Iš ten puolė
į svečių vonios kambarį išvemtį makaronų, kuriuos valgė lėktuve.

Po velnių, Rosai, kokią bjaurastį tu pasigavai?

Ji pasiėmė termometrą, įjungė ir įkišo galiuką į ausį. Kai ter-
mometras supypėsėjo, patikrinusi nusiminė: 38,5.

Viskas aišku, vištienos sultinys ant padėklo abiem į lovą.

Bet kol kas ji išgėrė porą „Advil“ tablečių, nuėjo prisipilti sau
imbierinio alaus su ledu. Tyliai įslinkusi į miegamąjį išsitraukė bliu-
zoną ir dvejas flanelines kelnes. Pasiėmė ir storas kojines, nes pra-
dėjo krėsti šaltis. Grįžusi į antrą miegamąjį persirengė, atsigulė ant
lovos, užsitraukė dailų apklotą, paprastai sulankstyta kojūgalyje, ir
kone akimou užmigo.

Sapnavo juodus žaibus ir juodus paukščius, upę, tekančią bur-
buliuojančiu raudonu vandeniu.

Atsibudo staiga krioštelėjusi, degančia gerkle, smarkiai besi-
daužančia širdimi. Ar girdėjo riksmą, šauksmą? Tačiau kol išsipai-
niojo iš apkloto, tikrai išgirdo *dunkstelėjimą*.

— Rosai!

Kambarys ėmė suktis, kai ji pašoko. Piktai nusikeikusi Endžė
puolė į miegamąjį ir pati suriko.

Vyras tįsojo ant grindų prie lovos, tampomas konvulsijų. Klan-
nas vėmalų, antras — skystų išmatų, ir visur matyti kraujo.

— O Dieve, Dieve.

Ji pribėgo, bandė paversti ant šono — ar ne taip reikia daryti? Nebuvo įsitikinusi. Stvėrė nuo naktinio stalelio vyro telefoną ir sumaiė devyni vienuolika.

— Man reikia greitosios! Reikia pagalbos. Dieve. — Ji išbėrė adresą. — Mano vyras, mano vyras. Jam traukuliai. Jis visas dega! Vėmė. Krauju.

— Pagalba pakeliui, poniam.

— Greičiau, prašau, paskubėkite.